

ПРО ПЕРШІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Валентин Шерстюк
доктор хім. наук,
Інститут фізичної хімії
ім. Л. В. Писаржевського
НАН України, м. Київ

Шановний Ярославе Степановичу!

У одному з перших випусків науково-популярного журналу «Світогляд», а саме в №2 за 2007 рік, йшлося про зародження перших європейських газет.

Першу газету «*Avisa Relation oder Zeitung*» було надруковано 1609 року в Страсбурзі в друкарні *Йогана Карольюса*. А в голландському місті Гарлемі у друкарні *А. Кастлейна* 1656 року вийшла газета «*Weeckelycke Courante van Europa*», відома тепер під назвою «*Haarlems Dagblad*». Від тих же середньовічних «*Авізо*», «*Курантів*» і «*Описів часу*» – зародків газет та журналів – відомими стали «*Elseviers*» («*Ельзевіри*») – за ім'ям родини нідерландських друкарів *Ельзевірів*, яка заснувала і володіла однойменною видавничою фірмою, опосередковано відомою науковцям світу за видавництвом наукової літератури *Elsevier*.

У кореспонденції «Світогляду» йшлося про давню суперечку і змагання між німецькими і голландськими поліграфістами та діячами культури щодо прізвища європейського першодрукаря. У Нідерландах, у місті Гарлемі (ця назва знайома ще й як район Нью-Йорка, заснований голландцями, які залишили пам'ять про своє місто) спорудже-

ний пам'ятник першому європейському друкарю *Костеру*. А в німецькому місті Майнці існує музей й Інститут *Йогана Гутенберга*, який друком Майнцької Біблії 1450 року остаточно ознаменував народження європейської ери друкованих видань. Наразі суперечки вже стихли: пріоритет у зародженні книгодрукування належить Китаю та Кореї. Але поява газет як засобу масової комунікації, як узагалі друкованих видань, визначили прогрес сучасної людської цивілізації.

Публікація в № 2, 2007 року часопису «Світогляд» нагадала про важливу роль періодичного газетного виробництва, що посприяло народженню вже в XIX столітті машинної поліграфічної промисловості. Це інтенсифікувало комунікаційне спілкування людей в XIX, а потім у XX столітті та ознаменувалися визначними зверненнями, в яких комунікації відіграють важливу роль. Доречно згадати прогрес фотографії і наближення радіо- і телекомунікацій, що забезпечило сучасний прогрес цифрових інформаційних технологій, де комунікативні процеси і надалі є найважливішими.

P.S. Часопис «Світогляд» – видання, що описує час! Другий номер, що я придбав на Світлиці (№2 (58), 2016) – приклад того, що немає старих чи застарілих чисел (номерів). Не кажу про мистецький зміст обкладинки з картиною *Фельдмана* і *Анни Горенко-Ахматової-Гумельової* і багатомірний зміст. Останній надихнув переробити статтю про світоглядний зміст комунікацій, яку я незабаром подам до редакції журналу. ■

Year: 1605; Language: German;
Country: Holy Roman Empire;
Publisher: Johann Carolus

Year: 1609; Language: German;
Country: Holy Roman Empire;
Publisher: Lucas Schulte

Year: 1618; Language: Dutch;
Country: Spanish Netherlands;
Publisher: Abraham Verhoeven

Year: 1631;
Language: French;
Country: France;
Publisher:
Théophraste Renaudot

Year: 1580, later - in 1880;
Country: the Netherlands;
Publisher: Louis Elzevier

Year: 1645;
Language: Swedish;
Country: Sweden;
Publisher:
Horace Engdahl